

Институт за онкологију и радиологију Србије

Пастерова 14, Београд, Србија

+381 11 2067 100

iors@ncrc.ac.rs www.ncrc.ac.rs

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ

Бр. ОМ/2025/362

17. OCT 2025
БЕОГРАД, Пастерова 14

УПУТСТВО ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ИНФЕКЦИЈЕ ОПЕРАТИВНОГ МЕСТА ТОКОМ СПРОВОЂЕЊА ПЕРКУТАНЕ БИОПСИЈЕ ЈЕТРЕ И ПЛУЋА ПОД КОНТРОЛОМ ЦТ

Ознака упутства	У.ЕПИ.04
Верзија	01
Датум усвајања	10.10.2025.
Аутори упутства	Др Драгана Јовићевић Вера Мандић, ВМС Гордана Кукић, ВСТ
Носилац упутства	Др Драгана Јовићевић
Упутство одобрио	Доц. др Милан Жегарац

М. ЖЕГАРАЦ

 <p>ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ</p>	Назив упутства:		Ознака: У.ЕПИ.04
	<p>Упутство за превенцију инфекције оперативног места током спровођења перкутане биопсије плућа и јетре под контролом ЦТ</p>		
	Датум: 10.10.2025.	Верзија 01	Страна: 2 od 5

1. ДЕФИНИЦИЈЕ И СКРАЋЕНИЦЕ

ИОРС = Институт за онкологију и радиологију Србије

2. ПРЕДМЕТ

Упутством се дефинишу поступци који се спроводе у циљу превенције инфекције оперативног места током перкутане биопсије јетре и плућа.

3. ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Упутство се примењује у Служби за радиолошку дијагностику.

4. ОДГОВОРНОСТИ

За примену упутства одговорни су запослени Службе за радиолошку дијагностику који учествују у извођењу наведене процедуре уз сарадњу са Тимом за болничке инфекције.

5. ОПИС УПУТСТВА

5.1. Преоперативна антимикробна профилакса:

- 30-60 минута пре извођења биопсије дати пацијенту антибиотску профилаксу у зависности од локализације, уз консултацију са анестезиологом ИОРС

5.2. Простор:

- Процедуру изводити поштујући све принципе антисепсе и асепсе.
- Препорука је да се ове интервенције, уколико је то могуће, изводе на почетку смене, одмах након прања и дезинфекције простора на ЦТу или да се одвоји један дан/смена/термин само за извођење биопсије плућа или јетре.
- Простор где се изводи биопсија треба да буде без сувишне опреме ради бољег прања и дезинфекције и лакшег и бржег кретања.
- У самом простору је неопходно поставити жуту канту за инфективни отпад и у њу ставити жуту кесу, као и жуту кантицу за оштре предмете од 1 или 3Л за одлагање игала и оштрих предмета (видети „Упутство за одлагање инфективног отпада у жуте кантице“ и „Упутство за одлагање инфективног отпада у жуте кесе“).

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив упутства:	Ознака: У.ЕПИ.04
	Упутство за превенцију инфекције оперативног места током спровођења перкутане биопсије плућа и јетре под контролом ЦТ	Датум: 10.10.2025.

5.3 Припрема материјала:

- Заштитни мантили дугих рукава за једнократну или вишекратну употребу, заштитне маске, заштитне капе
- Стерилне рукавице (различитих величина)
- Стерилан сет (стерилни тупфери, газе, дезинфицијенси, инструменти)
- Стерилне компресе (за покривање површине и пацијента)
- Бубрежњак
- Средство за дезинфекцију руку
- Шприц
- Игла за навлачење анестетика
- Игла за апликацију анестетика
- Локални анестетик
- Стерилна игла за биопсију
- Хипоалергијски фластер
- Наменске посуде за узорке ткива за ХП верификацију

5.4 Хигијена руку:

- Пре извођења биопсије интервентни радиолог и медицинска сестра која асистира са руку скидају сав накит, прстење и ручни сат.
- Добро оперу и дезинфикују руке правилно трљајући дезинфекционо средство 1,5 минута – (видети „Упутство за хигијенско прање руку“ и „Упутство за хируршку дезинфекцију руку“).

5.5 Лична заштитна опрема (ЛЗО)

Интервентни радиолог и медицинска сестра која асистира облаче ЛЗО следећим редоследом:

- 1) Заштитни мантил дугих рукава за једнократну или вишекратну употребу
- 2) Заштитну маску
- 3) Заштитну капу
- 4) Поновна дезинфекција руку 15 секунди (видети Упутство за хигијенску дезинфекцију руку)
- 5) Стерилне рукавице

5.5 Дезинфекција поља за биопсију и извођење биопсије

(видети 03-ХИР-Процедуру за хируршку дезинфекцију оперативног поља):

- Пре извођења биопсије медицинска сестра/ВРТ која асистира, позиционира пацијента у безбедан и одговарајући положај
- Интервентни радиолог обележава место биопсије и изводи дезинфекцију поља за биопсију

 <p>ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ</p>	Назив упутства:		Ознака: У.ЕПИ.04
	<p>Упутство за превенцију инфекције оперативног места током спровођења перкутане биопсије плућа и јетре под контролом ЦТ</p>		
	Датум: 10.10.2025.	Верзија 01	Страна: 4 od 5

- Медицинска сестра која асистира отвара стерилни сет (стерилни тупфери, газе, дезинфицијенси, инструменти).
- Интервентни радиолог стерилним инструментом (пеан) узима тупфер газе.
- Медицинска сестра сипа средство за дезинфекцију на поље за биопсију (Кодан-форте обојени или препарат на бази јода).
- Интервентни радиолог стерилним тупфером који држи пеаном брише кожу кружним покретима идући од средине оперативног поља ка периферији (довољно широко).
- Одлаже тупфер у кесу за инфективни отпад и никада истим тупфером не третира поље у супротном смеру (ка центру).
- Сачека да дезинфекционо средство делује прописано контактено време.
- Узима пеаном нов стерилан тупфер којим уклања вишак дезинфекционог средства са коже користећи исти принцип од средине поља ка периферији коже.
- Овако припремљено поље изоловати стерилним хируршким компресама.
- Интервентни радиолог узима стерилну иглу за биопсију, пласира је у обележено подручје, фиксира је фластером; води рачуна о стерилности игле за биопсију.
- Одлази у командну собу да провери на ЦТ да ли је адекватно позиционирана игла, при чему ништа не додирује рукама, кваку отвара лактом, не додирује ни тастатуру, ни монитор, ни мобилни телефон (видети 02-ХИР-Процедуру кретања у операционој сали).
- Медицинска сестра која асистира такође одлази у командну собу и ништа не додирује рукама.
- Уколико има потребе за репозиционирањем игле, интервентни радиолог се враћа код пацијента, скида рукавице, одлаже их у кесу за инфективни отпад, ставља нове стерилне рукавице, поново пласира и фиксира иглу фластером (уколико је могуће, за свако репозиционирање игле узима нову стерилну иглу).
- Када је игла адекватно позиционирана, из туморске промене узима неколико комадића ткива за анализу и одмах ставља у претходно припремљене посуде означене именом и презименом пацијента и врстом ткива које се шаље на испитивање (видети 10-ХИР-Процедуру за збрињавање и прослеђивање материјала за стандардну ХП верификацију).
- Након завршене интервенције медицинска сестра која асистира збрине поље стерилном газом и фластером и распрема употребљени материјал.
- Након скидања рукавица интервентни радиолог и медицинска сестра поново дезинфикују руке правилно трљајући дезинфекционо средство 15 секунди.

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив упутства:		Ознака: У.ЕПИ.04
	Упутство за превенцију инфекције оперативног места током спровођења перкутане биопсије плућа и јетре под контролом ЦТ		
	Датум: 10.10.2025.	Верзија 01	Страна: 5 od 5

5.6 Одлагање употребљеног материјала:

- Употребљене хируршке мантиле за једнократну употребу одлажу у жуту кесу за инфективни отпад; уколико су употребљавани заштитни мантили за вишекратну употребу, одлажу у наменске вреће за вешерај.
- Игле и оштре предмете одлажу у жуту кантицу за инфективни отпад.
- Тупфере, газе, шприцеве без игала, рукавице одлажу у жуту кесу за инфективни отпад.

6. ДОКУМЕНТА

- Упутство је у вези са:
- П.РАД.07-Интервентна радиологија – биопсијске процедуре у оквиру „body imaging”-а под контролом УЗ и ЦТ
- П.ХИР.02 -Процедура кретања у операционој сали
- П.ХИР.03 -Процедура за хируршку дезинфекцију оперативног поља
- П.ХИР.10 -Процедура за збрињавање и прослеђивање материјала за стандардну ХП верификацију
- У.ЕПИ.02-Упутство за хигијенско прање руку
- У.ЕПИ.03-Упутство за хигијенску дезинфекцију руку
- Упутство за одлагање инфективног отпада у жуте кантице
- Упутство за одлагање инфективног отпада у жуте кесе